

Folketinget
Social- og Ældreudvalget

Farum d. 31. maj 2022

Social- og ældreminister Astrid Krag besvarede i forgangne uge på af Ina Strøjer-Schmidt (SF) spørgsmål 430.

Hovedparten af ministerens svar herpå er at betegne som værende ikke-svar, der afsluttende summeres op i et konkret svar, som lyder

"Denne tilrettelæggelse af sagen sker inden for det gældende regelsæt, og der er efter min opfattelse ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at ændre reglerne".

Alle "ikke-svar" omhandler det regelsæt, som ministeren refererer til. Således kan ministerens svar udlægges som "man kan eller vil ikke redegøre for, hvilken videnskabelige evidens nuværende regelsæt er baseret på".

Børn fortjener at "regelsættet" er udarbejdet med udgangspunkt i nyere videnskabelig funderet evidens, idet dette sikrer barnet den bedst mulige oplevede livskvalitet over tid. Ingen børn kan være tjent med en kortsigtet tilgang, der ikke står mål med den langsigtede skadevirkning der påføres.

Tillid til "regelsættet" forudsætter transparens og effektmåling.

Hverken ministeren eller Familieretshuset har i forbindelse med forespørgsler fra SOU, i besvarelser heraf henvist til et videnskabeligt funderet grundlag, der understøtter at nuværende faglige praksis over tid er til barnets bedste. Dette med god grund. Et sådant grundlag er ikke fremtaget.

Ved direkte henvendelser undlader Familieretshuset at svare på hvilket fagligt grundlag, nuværende regelsæt er baseret på.

Men Familieretshuset såvel som resortministeren vil gerne i regi af det familieretslige system medvirke til at udmønte livsindgribende afgørelser med afsæt i "regelsættet". Set udefra virker det ligesom en forælder, der motiverer sin beslutning overfor barnet med "fordi jeg siger det" eller når man uden at stille spørgsmål, foretager handlinger "fordi det har man altid gjort".

I tillæg synes Familieretshuset præget af disse grundliggende problemstillinger:

Manglende voldsfaglighed:

- Psykisk vold mod børn omskrives af Familieretshuset som værende "forældrekonflikt". Derved løftes det udredningsmæssige ansvar ikke – se også bilag.
- Dansk Psykolog Forening gjorde i sit hørings svar forud for reformens vedtagelse opmærksom på problemstillinger vedrørende manglende voldsfaglighed.

Kvalitet:

- Manglende autorisation og certificering af børnepsykologer.
- Metodefrihed medvirker uens sagsbelysning.
- Fraværet af specialistviden indenfor klinisk psykologi tilfører afgørende usikkerhed.
- Begrænset fokus på psykopatologi, herunder testning, bevirker også at man risikerer at det er den dysfunktionelle forælder, der ender med at få hovedansvaret for barnet.

Manglende efterværn:

- Børnene sikres intet efterværn.
- I det familieretslige system diagnosticeres med bistand fra det juridiske område.
- Når vurderinger og afgørelser er truffet, da ophører ansvaret herfor.
- Sammenlignet med et sygdomsforløb, da havde der normalt været ansvar for diagnosticering, operation/behandling og restitutionsforløb.

Ingen effektmåling:

- I lighed med anbringelsesområde, har ministeren ikke evidens for at praksis er til barnets bedste over tid.
- Ved manglende effektmåling slipper man for at blive konfronteret med egen fejlpraksis.

Produktionskapacitet:

- De senere års tillægsbevillinger medvirker til at rette op herpå.
- Kvalitet af udfald er uforandret.
- Kvalitet vil være uforandret også om et år, idet man alene anvender overfladiske brugertilfredshedsundersøgelser som evalueringsgrundlag.

Familieretshuset ansvar:

- Man tager intet ansvar.
- Alle forhold forklares med eksterne årsager.
- Er præget af jurister der udtaler sig om psykologfaglige forhold.

Folketingets medansvar:

- At man i indstilling til vedtagelse af etablering af Familieretshuset, har lagt vægt på at 7/7 eller 6/8 ordninger ikke kan tilstræbes, hvis der er tale om "højkonflikt" eller "samarbejdsproblemer". Peer reviewed forskning dokumenter at ligeligt fordelt samvær udgør en beskyttelsesfaktor, hvis effekt mere end kompenserer for tilstedeværelse af risikofaktorerne "højkonflikt" eller "samarbejdsproblemer".

Videnskabelig evidens:

- Nyere sociologiske peer reviewed studier og ekspertudsagn modsiger nuværende praksis.
- Nyere psykologiske peer reviewed studier og ekspertudsagn modsiger nuværende praksis.
- Nyere neurologiske peer reviewed studier og ekspertudsagn modsiger nuværende praksis.
- Rapporter fra internationale forskere indenfor tilknytningsteori og grundig gennemgang af tidligere tiders myter på det familieretlige område danner tilsammen et entydigt billede af nuværende "regelsæt" ikke er forankret i nyere peer reviewed forskning og ekspertviden på børne og ungeområdet.

Undertegnede forespørgsel til departementschefen for Social- og Ældreministeriet af 25. april 2022 vedrørende "regelsættets udformning og vedligeholdelse" summeres op således:

"Du henviser i din mail til § 8 i bekendtgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær m.v. samt Familieretshusets hjemmeside, hvoraf der fremgår nogle situationer, hvor Familieretshuset eller familieretten kan afslå eller ophæve samvær. Du spørger hos hvilken myndighed og hos hvilket kontor/afdeling ansvaret for definitionen heraf er placeret, hvilke processer, der gælder i forhold til indarbejdelse af ny forskningsmæssig evidens samt, hvor ansvaret herfor er placeret?"

Af svar fra Kontoret for Familier under Social- og Ældreministeriet fremgår:

"Vi henviser til, at det er Folketinget, der behandler og vedtager lovforslag. Lovgivning på det familieretlige område udarbejdes af Social- og Ældreministeriet og efter behov med inddragelse af faglige kompetencer, herunder ministeriets styrelser, bl.a. Familieretshuset."

og

*"Du kan læse det lovforberedende udvalgs samt det daværende Familie- og Forbrugerministeriums overvejelser i lovforslagets pkt. 4.8 her:
<https://www.retsinformation.dk/eli/ft/200612L00133>"*

Der henvises således til 15 år gammelt materiale (fra før 2007), der igen baserer sig på endnu ældre materiale, der for størstedelens vedkommende i dag er utidssvarende.

Således er det fortsat utilstrækkeligt belyst hvilke faglige kompetencer, der medvirker til at evaluere høringsvar og rapport/analyser, samt sikre at love og regler afspejler videnskabeligt funderet indsigt i hvad der over tid er til barnets bedste, samt hvorledes der løbende sker en evaluering og justering heraf. Hvis der til sammenligning havde været tale om vurdering af nye former for lægefaglige indsatser eller anvendelse af ny medicin, ville det ske løbende forankret i Sundhedsstyrelsen, ikke i love og regelsæt der kræver politisk vedtagelse.

Når Familieretshuset afviser at anerkende, at der i samværsager udøves psykisk vold mod barnet i overensstemmelse med den af Socialstyrelsen anvendte beskrivelse, synes det at være en juridisk manøvre, idet man derved fraskriver sig et udredningsmæssigt ansvar.

Når en forælder i forbindelse med et sagsforløb i Familieretshuset oplever at ens barn udsættes for psykisk vold, da forekommer det uforståeligt at Familieretshuset ikke sikrer udredning, men i bedste fald laver en bekymringskrivelse til kommunen, der efter et kort forløb hvor en socialrådgiver uden tilstrækkelige psykolog- eller voldsfaglige forudsætninger, og en tilfældig fremgangsmetode stopper udredning med henvisning til igangværende udregning i Familieretshuset.

Det familie familieretslige område synes præget af et røgslør, trods gentagne samråd, åben høring og løbende skriftligt fremsatte spørgsmål fra mange sider. Folketingets Ombudsmand og TV2 dokumentaren "Med børnene som våben" har medvirket til at skabe opmærksomhed omkring røgsløret. Der går ikke røg af en brand uden at der er ild i den, lyder et gammelt ordsprog.

Det synes derfor at være et bredt funderet politisk ansvar at skabe nødvendige forandringer, der reelt har barnets bedste for øje i forbindelse med samlivsbrud, også langsigtet, idet resortministeren ikke synes at ville løfte ansvaret på vegne af børnene.

Med venlig hilsen

Jan Bækgaard Nielsen

Gammelgårdsvej 17

3520 Farum

NB

Som svar på forespørgsel svarer ministeren 25. maj 2022 (doknr. 575192) således:

"Herudover kan jeg oplyse, at forældreansvarsloven bygger på en formodning om, at det er bedst for barnet at have kontakt med begge sine forældre."

Her bør anvendelse af ordet "formodning" forstærke bekymringen for de holdninger, der aktuelt synes at præge det familieretslige systems "regelsæt" og praksis.

Bilag

12.05.2022

Socialstyrelsen

Børn, Unge og Familier

Att.: Kontorchef Jacob Tjalve

Att.: Kontorchef Hanne Nielsen

Afklarende spørgsmål til myndighedsansvar og praksis i relation til psykisk vold mod børn i nære relationer

Socialstyrelsen har defineret psykisk vold mod børn i nære relationer således:

"Psykisk vold i nære relationer er et gentaget mønster af handlinger eller hændelser, hvori forælderen eller den primære omsorgsgiver formidler til barnet, at det fx er værdiløst, mislykket, utilstrækkeligt, uelsket eller uønsket. Psykisk vold kan komme til udtryk gennem verbale og ikke-verbale handlinger, der afviser og nedgør barnet; der udnytter og opfordrer til asocial adfærd; der truer og skræmmer det; eller ved at isolere barnet, så det frarøves muligheden for at få sit behov for samspil med andre opfyldt. Den psykiske vold kan være begået af personer i barnets hjem eller af fagpersoner eller frivillige, i hvis varetægt barnet befinder sig. Psykisk vold er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet, og bringer dets udvikling og sundhed i fare."

Link: <https://socialstyrelsen.dk/born/overgreb/seksuelle-og-voldelige-overgreb/fysiske-og-psykiske-overgreb/definition-og-lovgivning-om-vold-mod-born-og-unge>

Spørgsmål 2:

- a. Til hvilken myndighed skal man som forælder med kendskab til psykisk vold af den beskrevne karakter mod eget barn henvende sig for anmeldelse?
- b. Hos hvilken myndighed er det efterfølgende udredningsmæssige ansvar placeret?

25.05.2022

Besvarelse af henvendelse – afklarende spørgsmål til myndighedsansvar og praksis i relation til psykisk vold mod børn i nære relationer

Spørgsmål 2:

- a. Der skal rettes henvendelse til barnet eller den unges bopælskommune
- b. Det er barnet/den unges bopælskommune, der efterfølgende har ansvaret for at vurdere, om det må antages, at barnet eller den unge trænger til særlig støtte. Såfremt skal de gennemføre en børnefaglig undersøgelse i henhold til servicelovens § 50.